

සබරගමුව පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව - සති පාසල
10 ශ්‍රේණිය භූගෝල විද්‍යාව ඔක්තෝම්බර් 1 සතිය

නිපුණතාව :- භෞතික හා මානුෂ ක්‍රියාවලීන්ගේ අන්තර් ක්‍රියා භෞතික හා මානුෂ පරිසරය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් කටයුතු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම :- ලෝකයේ නිෂ්පාදන කර්මාන්තවල ව්‍යාප්තිය, ලක්ෂණ හා ගැටලු පැහැදිලි කරයි.

මෙම පාඩම තුළින් ලබා ගත හැකි ඉගෙනුම් පල :-

- * ශ්‍රී ලංකාවේ කර්මාන්ත ව්‍යාප්තියට බලපෑ සාධක ඉදිරිපත් කරයි.
- * ව්‍යාප්තිය දැක්විය හැකි කර්මාන්ත ස්ථානගත වීම ශ්‍රී ලංකා ආකෘති සිතියමක ළකුණු කරයි.
- * එක් එක් කර්මාන්ත පවත්වා ගෙන යාමේ දී ඇති වන ගැටළු අවම කර ගැනීමට යෝජනා ඉදිරිපත් කරයි.
- * එක් එක් කර්මාන්ත ආශ්‍රිත නව ප්‍රවණතා පිළිබඳ අදහස් දක්වයි.
- * තෝරාගත් කර්මාන්තවල වත්මන් තත්ත්වය පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමක් කරයි.
- * ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ කර්මාන්තවල වැදගත්කම පැහැදිලි කිරීමට කරුණු ඉදිරිපත් කරයි.

පාඩම :- ශ්‍රී ලංකාවේ කර්මාන්ත කිහිපයක ව්‍යාප්තිය, ගැටලු හා ප්‍රවණතා - ශ්‍රී ලංකාවේ කාර්මික ඉතිහාසය, මිනිරන් කර්මාන්තය හා පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්තය

ශිෂ්‍යයා කළ යුතු කාර්යයන් :-

10 ශ්‍රේණිය භූගෝල විද්‍යාව පෙළ පොතෙහි පිටු අංක 114 සිට 122 තෙක් හොඳින් කියවන්න. පහත දක්වා ඇති උපයෝගී කරගත හැකි පොත්පත් හා ඉගෙනුම් ආධාරකද පරිශීලනය කර වැඩිදුර අධ්‍යයනය කරන්න.

- ඇත අතීතයේ සිටම ශ්‍රී ලංකාව කෘෂිකාර්මික රටක් වුවද කාර්මික ක්ෂේත්‍රයේද දියුණුවක් පැවති බව ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර මගින් තහවුරු වේ.
- නමුත් පසුකාලීනව සිදුවූ යටත් විජිතකරණය නිසා එම සාම්ප්‍රදායික දියුණුව අඩපණ විය.
- 1977න් පසු මෙරට ක්‍රියාත්මක වූ නිදහස් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය අනුව, කාර්මික ක්ෂේත්‍රය තුළ පෞද්ගලික ව්‍යවසායකත්වය ප්‍රමුඛතාවට පත්විය.
- ශ්‍රී ලංකාවේ මිනිරන් කර්මාන්තයට වසර 160ක පමණ ඉතිහාසයක් ඇත.
- කාබන් ප්‍රතිශතය 97%- 99% තරම් වූ ලොව උසස්ම වර්ගයේ මිනිරන් ලංකාවෙන් හමුවීම විශේෂත්වයකි.
- මෙරට මිනිරන්වලින් 97% ක් පමණ කාර්මික අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස අපනයනය කරයි.

- ශ්‍රී ලංකාවේ පිගන් මැටි කර්මාන්තය සඳහා කෙඹලින් හා බෝල මැටි ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිත කරයි.
- මෙම මැටිවලට අමතරව පිගන් මැටි කර්මාන්තය සඳහා යොදා ගන්නා ෆෙල්ස්පාර්, සිලිකා, ක්වාට්ස් හා කැල්සියම් යන ඛනිජද දේශීයව ලබා ගැනීමට හැකි වීම මෙම කර්මාන්තය දියුණුවීමට හේතු වී ඇත.
- පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයේ දී විසිතුරු භාණ්ඩ, පිගන් ගඩොල් හා සනීපාරක්ෂක කට්ටල නිෂ්පාදනය කරයි. දේශීය අලෙවියෙන් මෙන්ම අපනයනය මගින් ද ආදායම් උපයා ගනී.

ක්‍රියාකාරකම

01. ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික කර්මාන්තයන් අඩපණවීමට මුල් වූ හේතුවක් සඳහන් කරන්න.
02. නිදහසෙන් පසු මෙරට තුළ රාජ්‍ය ව්‍යවසායකත්වය යටතේ ආරම්භ වූ කර්මාන්ත පහක් නම් කරන්න.
03. මෙරටින් සොයාගන්නා ලද මිනිරන් පරිභෝජනයට හා අපනයනයට ගනු ලබන ප්‍රතිශත ලියා දක්වන්න.
04. මිනිරන් කර්මාන්තයෙහි පවතින ගැටලු තුනක් උදාහරණ දෙමින් පැහැදිලි කරන්න.
05. පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සඳහා මැටිවලට අමතරව භාවිත කරන්නා වූ ඛනිජ වර්ග හතරක් ලියන්න.
06. පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාව තුළ දියුණු වීමට හේතු පැහැදිලි කරන්න.
07. ශ්‍රී ලංකා ආකෘති සිතියමක ශ්‍රී ලංකාවේ මිනිරන් හා පිගන් මැටි ව්‍යාප්ත ප්‍රදේශ ලකුණුකර නම් කරන්න.
08. මිනිරන් කර්මාන්තය හා පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්තය ඇසුරින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

	මිනිරන් කර්මාන්තය	පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්තය
ප්‍රධාන වර්ග		
පැතිරී ඇති ප්‍රදේශ		
නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය		
වැඩි වශයෙන් අපනයනය කරන රටවල්		
ගැටලු		
ප්‍රවණතා		

ඉහත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා උපයෝගී කරගත හැකි පොත්පත් හා ඉගෙනුම් ආධාරක :-

- Geological Survey and Mines Bureau, Sri Lanka Minerals Year Book – (2012)
- The National Atlas of Sri Lanka (2007)
- කාර්ය සමාලෝචනය (2012), කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශය.
- මානුෂ භූගෝල විද්‍යාව, දෙවන කොටස (2009), අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.
- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව (2012), ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.
- හේරන් ජේ. ඩබ්. (1979), ශ්‍රී ලංකාවේ ඛනිජ සම්පත්, භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව.
- e නැණ පියස - (enenapiyasa.lk)
- හොරණ කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය - සවියනේ පෙරට යූ වියුබී නාලිකාව
<https://www.saviyenperata.com/>